

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

1.1. Поняття «адміністрування» в митній сфері та його принципи

В науковій і економічній літературі адміністрування безпосередньо пов'язують з управлінням та менеджментом. По своїй сутності всі вони обумовлюють наявність певної управлінської діяльності.

Адміністрування (від англ. «administration») означає управління, організація, виконання, здійснення, нагляд (контроль); у широкому розумінні, це – організаційно-розпорядча діяльність керівників і органів управління, що здійснюється шляхом наказів і розпоряджень¹.

На латині адміністрування означає керувати за допомогою наказів, бюрократично, не враховуючи думки про сутність справи. У сучасних словниках адміністрування трактується як: управління, керування, завідування; організаційно-розпорядча діяльність менеджерів й органів управління (аналог керівництва у дещо вузькому змісті). Зокрема, у сучасному економічному словнику цей термін асоціюється виключно з управлінням з використанням наказних форм та методів².

Однак поняття «адміністрування» найбільш повно відповідає поняттю влади, оскільки його основна функція полягає у визначенні політики тієї або іншої соціальної системи, а поняття «керівництво» і «менеджмент» більше відносяться до безпосереднього управління людьми, практичної організації об'єкта соціального управління.

Адміністрування визначається як управлінська діяльність керівників і органів управління, яка здійснюється здебільшого через накази, розпорядження, що найчастіше властиве командно-адміністративній системі³.

Термін «адміністрування» часто трактується як управлінська діяльність без врахування конкретних умов роботи й сутності справи. У дійсності, адміністрування є динамічним процесом, у процесі якого повинно яскраво виявлятися прагнення до заперечення формалізованого підходу.

---

¹ Бандурка О. М. Податкове право. Навч. посіб. / О. М. Бандурка, В. Д. Понікаров, С. М. Попова – К.: Центр учбової літератури, 2012. – С. 33.

² Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 2005. – С. 15.

³ Економічна енциклопедія: в 3-х томах. Т. 1. / ред. колектив С. В. Мочерний та ін. – К.: Академія, 2000. – С. 15

Вважається, що українське слово «управління» повністю відповідає значенню слова «адміністрування»⁴. Отже, якщо «адміністрування» значить «управління», то митне адміністрування можна трактувати як «управління у митній сфері».

Дослідження теоретичних підвалин поняття «адміністрування» свідчить про його багатовекторність. Цей термін тлумачиться і як бюрократичний метод керування шляхом наказів і розпоряджень і як управлінська діяльність керівників й органів управління, що здійснюється здебільшого за допомогою наказів і розпоряджень замість конкретного керівництва.

Метою адміністрування в сфері оподаткування є забезпечення погашення податкових зобов'язань платників шляхом оптимального втручання в їхню господарську діяльність через застосування законодавчо встановлених механізмів і процедур⁵. Аналогічно визначається і мета адміністрування митних платежів, оскільки до митних платежів за Митним кодексом України відносять такі податки як мито, акцизний податок та податок на додану вартість із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), за винятком того, що платниками цих податків є суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

В загальному адміністрування – це діяльність з керівництва дорученою ділянкою роботи через адміністративні методи управління. Адміністративні чи адміністративно-управлінські методи – це способи впливу на керований об'єкт з метою забезпечення однозначної поведінки і дій виконавців в ситуації, що склалася. По аналогії в широкому розумінні митне адміністрування – це специфічна методологія управління, система адміністративних методів і технологій впливу на сферу ЗЕД, організовані і керовані з метою якісної реалізації функцій митного регулювання і контролю, забезпечення соціально-економічної ефективності цього сектора економіки. Управлінська сутність митного адміністрування полягає в тому, що воно являє собою системний організаційно-технологічний вплив митних органів на сферу ЗЕД з метою її ефективного регулювання і контролю. Такий вплив завжди обмежений певною організацією та процедурами реалізації порядку і правил, що регламентують право

---

⁴ Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій. – К.: Знання, 2008. – С. 235.

⁵ Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент: підруч. / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – С. 186.

юридичних і фізичних осіб на переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон держави⁶.

На сьогоднішній день відсутній єдиний підхід до визначення терміну «митне адміністрування» чи «митно-тарифне адміністрування». Митне адміністрування можна окреслити як основну функцію управління, яка містить в собі планування, організацію, керівництво, облік та контроль, а також як науку, що формує принципи ефективного управління митною системою в певних соціально-економічних умовах і суспільно-політичних обставинах, оцінює митну систему в світлі певних теоретичних критеріїв.

Тому в загальному, термін «митне адміністрування» слід розглядати у чотирьох взаємодоповнюючих значеннях:

- 1) як система знань з управління митною справою держави;
- 2) як законодавчо обумовлена діяльність митних органів щодо забезпечення надходжень в бюджет;
- 3) як організаційно-контролююча діяльність митних органів;
- 4) як регламентовані законодавством процедури з нарахування, сплати і перерахунку митних платежів.

Як будь-яка система управління, митне адміністрування має суб'єкт і об'єкт управління. Щодо суб'єктів митного адміністрування, то ними виступають:

- держава в особі уповноважених органів (фіскальних);
- учасники зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють переміщення товарів через митний кордон;
- судові органи, які у законодавчо визначених випадках вирішують суперечки між державними органами та суб'єктами ЗЕД та приймають інші рішення в сфері ЗЕД в межах своєї компетенції.

Виходячи з того, що об'єкт податкового адміністрування визначають як процес узгодження й погашення податкових зобов'язань платників податків⁷ або як фінансові відносини між платниками податків та державними контролюючими органами щодо нарахування та сплати податків, зборів, обов'язкових платежів до бюджету та державних цільових фондів⁸.

---

⁶ Управление таможенным делом: Учебное пособие. / под общей ред. В. В. Макрусева и В. А. Черных. – СПб.: Изд-во Троицкий мост, 2012. – С. 70.

⁷ Иванов Ю.Б. Податковий менеджмент: підруч. / Ю. Б. Иванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – С. 186.

⁸ Бечко П. К. Податковий менеджмент: навч. посіб. / П. К. Бечко, Н. В. Лиса. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 126.

Тоді об'єктом митного адміністрування виступає сукупність фінансових взаємовідносин щодо нарахування та сплати до бюджету митних платежів та інших платежів, контроль за якими покладено на митні органи, які виникають між фіскальними (митними) органами та суб'єктами господарювання при переміщенні товарів через митний кордон держави, на які поширюються митні процедури.

Адміністрування митних платежів здійснюється відповідно до засад митної політики держави та її складової митної справи. Розробка правил і процедур митного адміністрування базується на постійному аналізі ЗЕД і спрямоване на сприяння розвитку торговельних стосунків з іншими країнами, досягненню позитивного сальдо зовнішньоторговельного балансу, підтримці власного товаровиробника та захисті внутрішнього товарного ринку.

Адміністрування митних платежів – це сукупність норм (правил), методів, прийомів і засобів, за допомогою яких митні органи здійснюють управлінську діяльність в митній сфері, спрямовану на контроль за дотриманням податкового та митного законодавства, за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати митних платежів (а у випадках, передбачених законодавством інших платежів, справляння яких покладено на митні органи).

На сьогодні в Податковому кодексі України визначено поняття адміністрування податків, зокрема адміністрування податків, зборів, митних платежів, ... відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи – це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків ... та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом⁹.

Виходячи з вищесказаного щодо митного адміністрування, адміністрування митних платежів та законодавчого визначення поняття адміністрування податків зазначимо, що митне адміністрування можна розглядати як законодавчо регламентовану систему управління взаємовідносинами в митній справі між державою (в особі митних органів) та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, спрямованою на сприяння

---

⁹ Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

та розвиток зовнішньої торгівлі та виконання митними органами фіскальних, правоохоронних, регулюючих та контрольних завдань.

1.2. Принципи митного адміністрування

Адміністрування митних платежів як структурований комплекс легітимних правил управлінських дій спеціалізованих адміністративних структур по виконанню митного законодавства включає: принципи; інструменти (ставки мита та інших митних платежів, порядок визначення митної вартості, пільги і преференції по сплаті митних платежів, система управління ризиками, відсотки і пені) та методи (планування і прогнозування, контроль, облік та аналіз, організація), інститути державного контролю за надходженнями встановлених обсягів митних платежів у бюджет.

Як будь-який процес, адміністрування митних платежів базується на принципах, відповідно до яких він здійснюється. Основними з яких є ті, що формуються на основі принципів щодо здійснення митної справи, які наведені у Митному кодексі України, принципах митного регулювання та оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, які наведені у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Отже, виділимо серед них наступні принципи.

1. Принцип виключної юрисдикції України на її митній території – передбачає пріоритетність національної законодавчої системи над всіма іншими.

В окремих випадках норми міжнародного права мають перевагу над вітчизняною законодавчою системою. Дане поєднання здійснюється на основі:

1.1. *принципу пріоритету спеціальних норм міжнародного права над загальними нормами права України.* Тобто, якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені Митним кодексом та іншими законами України, застосовуються правила міжнародного договору України¹⁰.

1.2. *принципу надання нормам міжнародних економічних договорів статусу національного законодавства України.* Означає, що укладені і належним чином ратифіковані Україною міжнародні договори становлять

---

¹⁰ Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/stru#Stru>.

невід'ємну частину національного законодавства України і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

1.3. принципом поєднання законодавства України з комерційним правом інших країн. Це дає право сторонам зовнішньоекономічних договорів обирати право країни, яким визначаються права та обов'язки сторін договорів. При відсутності згоди сторін щодо застосовуваного права діє право країни місцезнаходження (основного місця діяльності, заснування) сторони виконавця договору (продавця, наймодавця, кредитора, поручителя тощо).

Принцип виключних повноважень фіскальних органів щодо здійснення державної митної справи – передбачає реалізацію митно-тарифних тільки органами Державної фіскальної служби України та покладання на них відповідальності за якість їх проведення.

Принцип законності – допускає виконання фіскальними завдань митного адміністрування виключно на підставі, у межах повноважень та в порядку, визначених відповідними положеннями законів України

Принцип єдиного порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України – полягає у тому, що будь-який товар, чи транспортний засіб, незалежно від мети, форми власності, та призначення підлягає єдиному для всіх митному контролю.

Принцип системності – розглядає з одного боку процес митного адміністрування, як цілісне утворення, що складається із великої кількості взаємопов'язаних елементів, а з іншого – є елементом системи більш високого рівня – механізму реалізації фіскальними органами митної політики.

Принцип додержання прав та охоронюваних законом інтересів осіб при забезпеченні нарахування і сплати митних платежів.

Принцип гласності та прозорості процесу митного адміністрування.

1.3. Інституційне забезпечення митного адміністрування в Україні

Питання адміністрування у митній справі законодавчо покладено на митні органи.

За Митним кодексом України безпосереднє керівництво здійсненням державної митної справи, а отже і митного адміністрування, покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику – Державну фіскальну службу України (ДФС), а безпосереднє здійснення державної митної справи – на фіскальні органи в митній сфері (митні органи)

Фіскальні органи в митній сфері є складовою частиною системи органів виконавчої влади України, основним призначенням яких є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України і складаються з¹¹ (рис. 1.1)

- центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику – Державної фіскальної служби України,

- митниць,

- митних постів.

Рис. 1.1. Структура фіскальних органів в Україні в митній сфері у 2016 році

Загалом фіскальні органи в процесі здійснення митного адміністрування виконують низку головних завдань¹²:

1) забезпечення правильного застосування, неухильного дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства України з питань державної митної справи;

2) забезпечення виконання зобов'язань, передбачених міжнародними договорами України з питань державної митної справи, укладеними відповідно до закону;

3) створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту, збільшення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України, здійснення разом з митними органами інших держав заходів щодо удосконалення процедури пропуску товарів, транспортних засобів через митний кордон України, їх митного контролю та митного оформлення;

¹¹ Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/stru#Stru>.

¹² Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/stru#Stru>.

4) здійснення митного контролю та виконання митних формальностей щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, у тому числі на підставі електронних документів (електронне декларування), за допомогою технічних засобів контролю тощо;

5) аналіз та управління ризиками з метою визначення форм та обсягів митного контролю;

6) забезпечення справляння митних платежів, контроль правильності обчислення, своєчасності та повноти їх сплати, застосування заходів щодо їх примусового стягнення у межах повноважень, визначених Митним і Податковим кодексами України, та іншими актами законодавства України, організація застосування гарантій забезпечення сплати митних платежів, взаємодія з банківськими установами та незалежними фінансовими посередниками, що надають такі гарантії;

7) застосування передбачених законом заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, здійснення контролю за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та громадянами встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення окремих видів товарів через митний кордон України; здійснення заходів щодо недопущення переміщення через митний кордон України товарів, на які встановлені заборони та/або обмеження щодо переміщення через митний кордон України, а також товарів, які не відповідають вимогам якості та безпеки;

8) ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;

9) проведення верифікації (встановлення достовірності) сертифікатів про походження товарів з України та видача у випадках, встановлених чинними міжнародними договорами, сертифікатів походження;

10) здійснення інших визначених законом повноважень, покладених на фіскальні органи.

Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час

застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску¹³

Основними завданнями ДФС щодо митного адміністрування є:

1) реалізація державної податкової політики та політики у сфері державної митної справи, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснення в межах повноважень, передбачених законом, контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів тощо;

2) внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування:

– державної податкової політики;

– державної політики у сфері державної митної справи;

– державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснення контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів.

ДФС України, спрямовує, координує та контролює діяльність своїх територіальних органів, а саме митниць, здійснює інші повноваження, передбачені Митним Кодексом та іншими законами України, в межах своїх повноважень видає накази, організує та контролює їх виконання

ДФС очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра фінансів. Голова ДФС має заступників, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним Міністром фінансів на підставі пропозицій Голови ДФС¹⁴.

На сьогодні у структурі ДФС України функціонують ряд підрозділів, щодо регулювання питань функціонування та управління митної справи загалом та митно-тарифного адміністрування зокрема, а саме це Департамент організації митного контролю та оформлення, Департамент

---

¹³ Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21 травня 2014 р. № 236 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]/Режим доступу з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF?nreg=236-2014-%EF&find=1&text=&x=9&y=7>.

¹⁴ Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21 травня 2014 р. № 236 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]/Режим доступу з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF?nreg=236-2014-%EF&find=1&text=&x=9&y=7>.

адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання, Департамент аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням, Департамент розвитку митної справи. Крім того, питання щодо митної справи здійснюють ряд інших структурних підрозділів ДФС України, зокрема Департамент податкового і митного аудиту, Координаційно-моніторинговий департамент, Департамент міжнародних зв'язків тощо. Організаційну структуру ДФС України повністю станом на 01.01.2016 року подано в додатку А.¹⁵

ДФС України здійснює повноваження безпосередньо та через територіальні органи. До територіальних органів ДФС, зокрема в митній сфері, належать митниці.

Митниця є територіальним органом ДФС України, і підпорядковується йому. Не допускається втручання у діяльність митниць інших територіальних органів ДФС України. Митниця є фіскальним органом, який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на ці органи.

Митниця є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, Митного Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується наказом ДФС України.

Митниця здійснює свою діяльність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці (наприклад, області). Таких митниць на початок 2016 року є 25. Окремі митниці можуть здійснювати свою діяльність на територіях двох чи більше адміністративно-територіальних одиниць або на всій території України (на початок 2016 року, наприклад, це Енергетична митниця ДФС).

Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюються ДФС України, в порядку, визначеному законом.

У населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських і річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності митниці, в міру необхідності створюються її відокремлені структурні підрозділи (митні пости)

---

¹⁵ Наказ Державної фіскальної служби України «Про введення в дію Структури та Штатного розпису Державної фіскальної служби України» від 09.07.2014, № 1 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Режим доступу з <http://sfs.gov.ua/diyalnist-zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/63704.htm>.

Митний пост є фіскальним органом, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на фіскальні органи.

Положення про митні пости затверджуються керівниками відповідних митниць.

Створення, реорганізація та ліквідація митних постів здійснюються ДФС України, в порядку, визначеному законом.

Зони діяльності митних постів визначаються положеннями про ці пости.

В Україні митниці ДФС, їх структурні підрозділи, спеціалізовані департаменти і органи ДФС з питань державної митної справи підпадають під відомчу класифікацію¹⁶. Код відповідного структурного підрозділу складається з дев'яти знаків і формується за такою схемою:

XXXXXX XX XX,

де:

з першого до третього знака – код ДФС, митниці ДФС, спеціалізованого департаменту, органу ДФС;

з першого до п'ятого знака – код митного поста. Четвертий та п'ятий знаки коду – номер митного поста в межах однієї митниці;

з першого до сьомого знака – код пункту пропуску, пункту контролю через державний кордон України. Шостий та сьомий знаки коду – номер пункту пропуску, пункту контролю в межах однієї митниці. Номер пункту пропуску, пункту контролю є незмінним протягом усього часу його функціонування у зоні діяльності цієї митниці;

з першого до дев'ятого знака – код структурного підрозділу митниці. Восьмий та дев'ятий знаки коду – номер структурного підрозділу митниці ДФС. У випадку класифікації підрозділу, який не входить до складу митного поста – порядковий номер цього підрозділу в межах однієї митниці ДФС. У випадку класифікації підрозділу, який входить до складу митного поста – порядковий номер підрозділу в межах цього митного поста.

В табл. 1.1 наведено приклад кодування структурних підрозділів Хмельницької митниці.

---

¹⁶ Наказ Державної фіскальної служби України «Про затвердження Класифікатора ДФС, митниць ДФС, їх структурних підрозділів, спеціалізованих департаментів і органів ДФС з питань державної митної справи» від 20.11.2014, № 315 (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/66773.html>.

Кодування структурних підрозділів Хмельницької митниці ДФС

№ з/п	Найменування органу ДФС, його структурних підрозділів, пункту пропуску, пункту контролю через державний кордон України	Код	Характеристика пункту пропуску, пункту контролю, тощо
10	Хмельницька митниця ДФС	40000 00 00	
Зона діяльності – Хмельницька область			
	Відділ матеріального забезпечення та розвитку інфраструктури	40000 00 01	
	Відділ фінансування, бухгалтерського обліку та звітності	40000 00 02	
	Сектор інформаційних технологій	40000 00 03	
	Сектор митної статистики	40000 00 04	
	Відділ організації митного контролю	40000 00 05	
	Сектор контролю за переміщенням товарів	40000 00 06	
	Відділ адміністрування митних платежів	40000 00 07	
	Сектор митної вартості та адміністрування митних платежів	40000 00 08	
	Відділ боротьби з митними правопорушеннями	40000 00 09	
	Сектор провадження у справах про порушення митних правил	40000 00 10	
	М/п «Кам'янець-Подільський»	40001 00 00	
	М/п «Славута»	40004 00 00	
	М/п «Хмельницький – центральний»	40005 00 00	
	П/п «Хмельницький – аеропорт»	40005 01 00	130

У колонці «Характеристика пункту пропуску, пункту контролю» цього Класифікатора зазначаються три знаки, з яких:

перший знак – цифри 1-4, 9, які визначають категорію пункту пропуску, пункту контролю, а саме:

1 – міжнародний; 2 – міждержавний; 3 – місцевий; 4 – міжнародний, місцевий; 9 – інше;

другий знак – цифри 1-9, які визначають вид сполучення через пункт пропуску, а саме:

1 – автомобільне; 2 – залізничне; 3 – повітряне; 4 – річкове; 5 – морське; 6 – поромне; 7 – пішохідне; 8 – трубопровідне; 9 – лінія електропередачі;

третій знак – цифри 0-7, які визначають суміжну країну, на кордоні з якою розташовано пункт пропуску, або її відсутність, а саме:

0 – суміжна країна відсутня; 1 – Російська Федерація; 2 – Республіка Білорусь; 3 – Республіка Польща; 4 – Словацька Республіка; 5 – Угорщина; 6 – Румунія; 7 – Республіка Молдова.

- Департамент організації митного контролю
- Департамент адміністрування митних платежів
- Департамент організації протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії
- Департамент таргетингу та управління митними ризиками

Розділ І. Загальні положення (статті 1-35)

Стаття 4. Визначення основних термінів і понять

64) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, - центральний орган виконавчої влади, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики, забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

14) зона митного контролю - місце, визначене органами доходів і зборів в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого органи доходів і зборів здійснюють митні формальності;

24) митний контроль - сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

42) попередній документальний контроль - контрольні заходи, які полягають у перевірці документів та відомостей, необхідних для здійснення державних санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, та здійснюються органами доходів і зборів в пунктах пропуску через державний кордон України щодо товарів, у тому числі продуктів та сировини тваринного походження, що переміщуються через митний кордон України;

Розділ XI. Митний контроль (статті 318-363)

Глава 47. Організація митного контролю (ст.318-328)

- -Стаття 318. Загальні принципи здійснення митного контролю
  1. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.
  2. Митний контроль здійснюється виключно органами доходів і зборів відповідно до цього Кодексу та інших законів України.
  3. Митний контроль передбачає виконання органами доходів і зборів мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи.
  4. Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
  5. Розклад руху транспортних засобів, що здійснюють регулярні міжнародні рейси, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону.

6. З метою підвищення ефективності митного контролю органи доходів і зборів взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, уповноваженими економічними операторами, іншими особами, діяльність яких пов'язана із здійсненням зовнішньої торгівлі, та з їх професійними об'єднаннями (асоціаціями).

Стаття 336. Форми митного контролю

1. Митний контроль здійснюється безпосередньо посадовими особами органів доходів і зборів шляхом:

1) перевірки документів та відомостей, які відповідно до статті 335 цього Кодексу надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

2) митного огляду (огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляду та переогляду ручної поклажі та багажу, особистого огляду громадян);

3) обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України;

4) усного опитування громадян та посадових осіб підприємств;

5) огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою відповідно до цього Кодексу та інших законів України покладено на органи доходів і зборів;

6) перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем;

7) проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;

8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів і зборів.

Стаття 358. Звільнення від окремих форм митного контролю

1. Звільнення від окремих форм митного контролю встановлюється цим Кодексом, іншими законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Незастосування окремих форм митного контролю не означає звільнення від обов'язкового дотримання порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.